

- 2** **Demokratija u realnom životu** Demokratsko pravo za sve
- 3** **Zdravlje radnika treba čuvati** Radnici su višestruko pogođeni
- 4** **Ravnopravnost na prvom mjestu** Žene ostaju dosledne u svojoj borbi

Broj 2 | mart 2021 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Pandemija kovida u kontekstu migracije

Pandemija povećava nejednakost

Ova kriza pogađa sve ali oni sa niskim primanjima su višestruko pogođeni

Pandemija posebno pogađa ljude s niskim platama, prekarnim radnim odnosima i nesigurnim ili nepostojećim boravišnim statusom. Hiljade upita i molbi za podršku od strane članova u nevolji za Uniju su već godinu dana jasan dokaz za to.

Hilmi Gashi

Prije koronavirusa nisu svi bili isti. Mnoge studije sada dokazuju: socijalni i pravni položaj ljudi igra veliku ulogu. Pandemija one koji manje zarađuju pogađa mnogo teže nego dobrostojeće – i zdravstveno i privredno.

Socijalno-medicinske studije univerzitetskih bolnica u Bazelu i Ženevi u saradnji sa Univerzitetom u Ženevi i ETH u Lozani sada iznose i naučne dokaze.

Stanovanje i rad u malom prostoru povećavaju rizik od infekcije

I u Ženevi i u Bazelu je stopa zaraze u četvrtima sa nižim primanjima i manjim stanovima viša nego u imućnijim dijelovima grada.

Ljudi sa niskim prihodima često rade u esencijalnim branšama poput prodaje, njege, čišćenja, transporta i

logistike, i ne rade od kuće. Uz to pred rizika od zaraze raste i psihičko opterećenje. Unija od izbijanja pandemije zahtijeva striktno sprovođenje i kontrolu zaštite na radnom mjestu. Nadležni moraju da konačno obezbijede resurse i uključe kontrolne organe socijalnih partnera.

Uniji je jasno da osobe u izolaciji ili karantinu moraju da raspolazu sopstvenom sobom. Ukoliko je to neophodno, institucije moraju da stave takvu sobu na raspolaganje. Uz to strategija vakcinisanja mora da obuhvati i socioekonomske faktore. Dakle: hitno su potrebne vakcine za stanovništvo u teškoj stambenoj i poslovnoj situaciji.

Socijalno slabiji nalaze se na ivici

Nezavisno od rizika od zaraze, što manje ljudi zarađuju, to ih pandemija više pogađa. Studija ekonomskog instituta

KOF pri ETH u Cirihi pokazala je da je situacija za osobe iz domaćinstava sa prihodima ispod 4000 franaka posebno teška: u prosjeku su izgubili oko 20% svojih nekadašnjih prihoda. Skoro svaka treća osoba morala je da se prijavi za naknadu usljed prinudnog prekida rada; 8% je čak ostalo bez posla, što je u prosjeku dovelo do toga da se njihovi prihodi prepolove. Njihove uštedevine takođe su se drastično smanjile i svaka osma osoba je morala da se zaduži kako bi preživjela. Nasuprot tome, domaćinstva sa višim primanjima uspjela su da uštede više novca. Nimalo ne čudi da ni psihička opterećenja nisu jednako prisutna: što su ljudi siromašniji, to je lošije subjektivno stanje duha od izbijanja pandemije.

Kolektivna rješenja umjesto mikromenadžmenta

Samo strategija solidarnosti može da

sprječi da zdravstvena kriza postane akutna socijalna kriza. Političke odluke moraju se više temeljiti na socioekonomskim ekspertizama i strukturalnim faktorima koji odlučno uklanjaju nejednakost. Na primjer, Zakon o strancima. Mnogi pogođeni njime mogli bi da podnesu zahtjev za socijalnu pomoć kako bi popunili rupe u svom budžetu. Međutim, strankinje i stranci odriču se toga iz straha da će ugroziti svoj boravak u Švajcarskoj.

Kako bi se odstranile nejednakosti potrebna su kolektivna rješenja. Unija zbog toga zahtijeva 100% nadoknade plate u slučaju prinudnog prekida rada ukoliko je plata do 5000 franaka. Primanje socijalne pomoći nezavisno od boravišnog statusa nipošto ne smije da dovede do nepogodnosti. Sve veća socijalna nejednakost mora se izjednačiti, npr. solidarnim porezom na profit od kapitala, npr. kod dividendi.

Editorial

7. februara ove godine obilježili smo 50 godina od uvođenja prava glasa za žene. Konačno su žene mogle da glasaju i da se za njih glasa. U ovoj borbi, sindikati su odigrali jednu od najvažnijih uloga: dali su ženama pravo još mnogo prije 1971. Tokom jubileja mogao se sagledati napredak na polju jednakosti. Starije po pitanju ravnopravnosti i nije baš pozitivno, a u pogledu prava strankinja i stranaca u Švajcarskoj još je gore. Oni nemaju pravo glasa, nemaju ni pasivno pravo izbora: ova neprihvatljiva situacija pogađa četvrtinu švajcarskog naroda. Četvrtinu naroda koja učestvuje u ekonomiji. Četvrtinu koja se sastoji od zaposlenih koji pate u trenutnoj krizi zdravstva u Švajcarskoj: aktuelne socijalno-medicinske studije nedvosmisleno pokazuju – pandemija neproporcionalno mnogo pogađa ljude sa manjim prihodima. Ova situacija izaziva zabrinutost i mogla bi da dovede do akutne socijalne krize u vidu gubitka prihoda, nestanka uštedevine ili čak zaduživanja. Ovakvo stanje može se spriječiti samo solidarnom strategijom. Unija zato zahtijeva: da se stoprocentno nadoknadi zarada za sve neto plate ispod 5.000 franaka; da ne bude diskriminacije zbog primanja socijalne pomoći i da to ne utiče na boravišni status; da dođe do preraspodjele imajući u vidu rastuće socijalne nejednakosti, npr. u formi solidarnog poreza na kapital. Za solidarni put iz krize..

Martine Docourt, upravnica odjeljenja politika

Kratke vijesti

Švajcarska ima deficit demokratije

Švajcarska je 7. februara proslavila 50. godišnjicu prava glasa za žene. Međutim, po viđenju SP-a i Zelenih previše ljudi koji žive u Švajcarskoj – ¼ stanovništva koje učestvuje u ekonomiji – i dalje ne smije da učestvuje u političkom životu. Zbog toga oni sad zahtijevaju pravo glasa za migrantkinje i migrante. «Švajcarska 21. vijeka je raznovrsna. Ne ide više uz vrijeme u kom živimo da se iz demokratskih instrumenata odlučivanja isključuju čitave grupe stanovništva», kaže predsjednik SP migrantata Švajcarske i želi da sada parlamentarnom inicijativom u parlament uvede pravo glasa na nivou opštine. Zeleni, međutim, žele pravo glasa za migrante na nivou cijele države. Predsjednik partije, Baltazar Gletli (Balthasar Glättli) o tome kaže: «Ljudi koji ovdje u Švajcarskoj žive, rade i moraju da plaćaju poreze, treba i da mogu da učestvuju u donošenju odluka.»

Švajcarskoj je potreban «ius soli»

Poslanica u Savjetu kantona Lisa Macone (Lisa Mazzone, Zeleni Ženeva) i poslanik Paul Rehštajner (Paul Rechsteiner, SP Sankt Galen) uz uzajamnu podršku podnijeli su u parlamentu dva zahtjeva za dodjeljivanje državljanstva drugoj generaciji. Lisa Macone za olakšano dobijanje državljanstva, a Paul Rehštajner za ius soli. «Onaj ko je rođen ovdje treba da dobije i pravo na švajcarsko državljanstvo. Više od jedne četvrtine švajcarskoj stanovništva nema švajcarski pasoš. Mnogi od njih su rođeni i odrasli u Švajcarskoj. Švajcarska je zemlja u kojoj žive i za koju su vezani. Švajcarska je njihova domovina», napisao je Paul Rehštajner na svojoj internet stranici i dodao: «Otvoravanje veoma restriktivnog građanskog prava je još hitnije, jer broj dobijenih državljanstava od datuma stupanja revidiranog Zakona o građanskom pravu nastavlja da pada, dok su mjere za okončavanje dozvoljenog boravka posljednjih godina ozbiljno pooštrene, čak i u slučaju višegodišnjeg ili cjeloživotnog boravka.»

Nema izgubljene kovid-19-generacije!

Razvoj životnih okolnosti i poslovna realnost mladih u Švajcarskoj izazivaju zabrinutost. Budući izgledi za mlade učenike i zaposlene, kao i za studente, u korona-krizi su neizvjesni. Mnogi se osjećaju napušteno zbog nedovoljno sigurnosnih mjera na strukovnim školama, zbog rupa u znanju nakon škole, kao i zbog usamljenosti pri školovanju ili radu od kuće. Komisija za omladinu pri Uniji zahtijeva dalje mjere za zaštitu mladih. Njihova nezaposlenost mora se smanjiti, a budućnost učenika, studenata i zaposlenih mora se osigurati. Ne smije doći do izgubljene kovid-generacije!

Nedostojni uslovi rada u kurirskoj službi DPD

«Nikad ne bismo ni pomislili da u Švajcarskoj ima ovakvog izrabljivanja»

Predugačko radno vreme, neplaćeni radni sati, odbijanje od plate i ogromna količina stresa. Krivac za to je «System DPD». Sada se zaposleni brane i zahtijevaju poštovanje.

Ujutru oko 5:30 utovaraju pakete. Zatim kreću. Dostavljaju pakete kupcima. Nekad veoma teške – i do 50kg. Stani, istovari, vozi dalje. Nema vremena za pauzu. Radni dan je često dug. Plaća se samo 8,5 sati. Ostatak je gratis rad. DPD skener opaža sve, samo ne radno vrijeme.

«DPD svojim skenerom određuje moj život, to je takva ludačka trka, noću sanjam o tome. Niko ne izdrži dugo. Atmosfera je loša. Kada sindikat hoće da nas informiše, uvijek nam napomenu da ne smijemo da razgovaramo sa Unijom. Svi ovdje smo migrantkinje i migranti. Nikad ne bismo ni pomislili da u Švajcarskoj ima ovakvog izrabljivanja,» kaže jedan od zaposlenih.

DPD u jurnjavi za profitom uništava zdravlje svojih zaposlenih

Vozači i zaposleni u depou organizovali su se sa Unijom i od DPD-a zahtijevaju pregovore. Lista problema je duga: krađa plata, odbijanje od plate, predugo radno vrijeme, nikakvi dodaci za obroke, povrede zakona radom noću, nedozvoljeno nadziranje, vozila u nedovoljno dobrom stanju, povreda sindikalnih prava. DPD ovo momentalno mora da popravi i da pristane na pregovore kako bi se riješili nespo razumi i nadoknadila krađa plata koje se dešavala proteklih godina.

Vozači se plaše daljeg varanja u vezi sa radnim vremenom

DPD tvrdi da se informacije o dostavi pojedinačnih skenera ne povezuju sa konkretnim soferima, tako da radno vrijeme na taj način ne može da se utvrdi. Može se dokazati da je to laž. Više članova Unije izjavilo je da su pod prisilom morali da potpišu dokumente koji dokazuju da u prošlosti nisu morali da rade prekovremeno. Umjesto da potraži dijalog i teži popravljanju situacije u vezi sa gratis radom, DPD sve više zariva glavu u pijesak.

Podrška francuskih sindikata

DPD pripada francuskoj pošti, a time i francuskoj državi. Unija je početkom marta zajedno sa francuskim sindikatima CGT i SUD protestovala ispred glavnog sjedišta DPD Evropa, kao i ispred čerka-firme GeoPost. Zahtijevaju da izrabljivanje vozača DPD-a prestane i da se poštuju sindikalna prava zaposlenih. Uz to su od francuskih vlasnika DPD-a u Švajcarskoj zahtijevali da iskoriste svoj uticaj kako bi stali u kraj neodgovornom poricanju lokalnog menadžmenta.

Mora se angažovati i država. Kantonalne inspekcije rada, pod čijim nadzorom je ovaj system i mogao da se uspostavi, moraju da daju svoj doprinos kako bi se zakoni u DPD-u ponovo poštovali, a zakonska zaštita zaposlenih sprovođila.

NE povećanju rada nedjeljom!

Solidarnost sa radnicima u maloprodaji

I Savjet kantona i Državni savjet odbili su povećanje broja radnih nedjelja na 12 dana. Ostaje da kantoni smiju imati maksimalno 4 nedjelje godišnje kada je moguća kupovina. Odluka u Državnom savjetu odbijena je za svega nekolicinu glasova, 96 naprema 93, od toga 4 uzdržana..

Ideja da se broj radnih nedjelja utrostruči podmetnuta je u nacrtu Zakona o kovidu. Čini se veoma ciničnim da se prodavačice i prodavci koji su tokom pandemije stavljeni na ozbiljnu probu, sada kazne za svoj doprinos.

Priska Birer-Hajmo (Prisca Birrer-Heimo) iz SP-a izjavila je tokom debate: „Riječ je o zloupotrebi kovid-legislative ako se sada

zaposlenima oduzme pravo na slobodnu nedjelju korišćenjem ovog člana, i to bez konsultacije socijalnih partnera i dalje krize.”

Pohvaljeno je zalaganje Unije

Na dan glasanja u Savjetu kantona Unija je zajedno sa prodavačicama i prodavcima ispred parlamenta zahtijevala: „Zaustavite još više rada nedjeljom za prodavačice i prodavce!“ Zalaganje se isplatilo. Samo tako se

može stati u kraj stresu, pritisku i jednostranoj fleksibilizaciji radnog vremena!

Bern i Cug jasno protiv

Već tokom glasačkog vikenda dva prijedloga za produžavanje radnog vremena prodavnica i povećanja broja radnih subota jasno su odbijena.

Solidarnost sa osobljem u prodaji – ne više rada nedjeljom

Osigurajmo penzije za buduće generacije Nema reforme AHV-a preko grbače žena

Parlament se trenutno bavi novom reformom penzija AHV21. Predviđeno je pome- ranje starosne granice za penziju kod žena. U slučaju prihvatanja reforme, žene bi morale da rade duže, a ionako već nedovoljne penzije nastavile bi da se smanjuju.

Darinka Filipovic

Ne dolazi u obzir da se pomera starosna granica za žene i da penzije nastave da se pogoršavaju. Unija zato podržava apel Švajcarskog saveza sindikata «Dalje ruke od penzija žena».

- Povećanje penzije za žene, kako bi se osigurala njihova finansijska sigurnost u penziji.
- Izostanak pomeranja starosne granije za penziju za žene.

To se sve održava na njihovu starosnu penziju. To je sramotno! Uprkos tome, komisija Savjeta kantona sada ženama na grbaču stavlja prijedlog razaranja AHV-a: to je nedopustivo

Potpisi apeli!

Ne želimo reformu AHV-a na štetu žena. U skladu sa zahtjevima štrajka žena Unija se protivi svakom pomeranju granice za penziju kod žena i umjesto toga zahtijeva pove- ćanje penzija. Mi tražimo:

O aktuelnoj situaciji

Žene u prosjeku zarađuju za trećinu manje nego muškarci, i to jer rade najveći dio ne- plaćenog rada.

Pore toga, žene su žrtve diskriminacije i nejednakosti plata, rade pretežno u tipično «ženskim» zanimanjima u kojima su pla- te posebno niske.

Pismo Savjetu kantona

Želimo konačno bolju sigurnost penzije u starosti i veće penzije za žene. Već sada nije obezbijeden minimum garantovan za egzistenciju. Neophodno je povećati penziju ženama. Nepune dvije godine nakon štrajka slijedi upravo suprotno! Čuška. To mora da se spriječi: gospodi u Savjetu kantona napi- saćemo otvoreno pismo. Podrži ovaj hitan apel! Potrebna je brza i nedvosmislena poru- ka Savjetu kantona: ovako neće moći!

Pismo Savjetu kantona Hitan apel

Unija apeluje protiv pomeranja starosne granice za penziju

Štrajk žena 2021

Socijalna pravičnost znači borbu protiv svake vrste diskriminacije

Uprkos viševjekovnoj borbi jednakost muškaraca i žena u Švajcarskoj do danas nije dostignuta. Štrajk žena 2019. je, međutim, pokazao da se posljednjih godina oformio jak pokret za ravnopravnost i potrebe žena. Pritom je očigledno: sindikati i pokreti žena idu ruku pod ruku.

Marie Saulnier Bloch und Julius Kopp

Radnički pokret je vremenom naučio mnogo toga. U 19. vijeku to je i dalje bila muška stvar. Žene su tada morale da se zadovolje time da stoje u drugom redu. Mnoge od njih okrenule su leđa velikim sindikatima i osnovale sopstvene. 1885. u Švajcarskoj su nastala prva udruženja radnica. Upravo je krovna organizacija ovih udruženja bila ta koja je 1911. po prvi put pozvala da se na 8. mart, Svetski dan žena, izađe na ulice.

Žene su se izborile za svoje mjesto u radničkim pokretima, a vođstva sindikata počela su da ozbiljno shvataju njihove potrebe. Žene su imale vodeću ulogu u državnom štrajku 1918. koji je zahtijevao i pravo glasa za žene. Od tada su sindikati sve više postajali platforma ženskog pokreta.

Ovog juna štrajk žena ulazi u sljedeću rundu. Mnogo toga se po- boljšalo od prvog štrajka žena 1991. Tada su časovničarke iz Jure bile te koje su zbog svojih malih plata pokrenule štrajk. Međutim, mnogi tadašnji zahtjevi ni do danas nisu ispunjeni, upravo u poslovnom svijetu: žene i dalje zarađuju manje od muškaraca, žene i dalje preuzimaju najveći dio neplaćenog posla, žene i dalje doživljavaju uznemiravanje, kako na radnom mjestu, tako i u privatnom i javnom prostoru.

Pripazimo se onih koji kažu da je ranije sve bilo bolje!

Treba da se pripazimo konzervativnih tendencija. Ne, ništa nije «ranije bilo bolje». Ni za jednu ženu. A među ženama se ne smije zaboraviti nijedna migrantkinja i/ili žrtva rasizma, jer one se nalaze u najprekarnijem i najdiskriminacijom položaju. Zato što imaju drugu boju kože, drugo porijeklo, drugi maternji jezik, drugu vjeru, drugi boravišni status u odnosu na većinu. Mi, sindikalke i sindikalci, migrantkinje i migranti, mi smo nasljednici naše istorije. I nastavljamo da se, rame uz rame, borimo uz feministički pokret.

Ono što zajedno želimo jeste socijalna pravičnost. A socijalna pravičnost znači borbu protiv svake vrste diskriminacije. Ovaj cilj do dana današnjeg nismo dostigli. Dug je put još pred nama, ali ako ostanemo u pokretu, ostvarićemo rezultate. To je značenje parole «zajedno smo jaki».

Jednakost znači socijalna pravičnost

Interview

Vakcine protiv korone

Pandemija koronavirusa stavila nas je pred velike izazove. Naravno, i što se tiče zdravlja. Vakcina je najbolji način da se pandemija smiri i da se ljudi zaštite. Intervju sa dr Kristofom Hatzom (Christoph Hatz) pruža neke odgovore.

Emine Sariasslan: Zašto su nam generalno potrebne vakcine?

Christoph Hatz: Vakcine postoje već preko 200 godina, prva je bila protiv boginja. Vakcine su dovele do toga da se drastično smanji broj zaraznih bolesti.

ES: Ali zašto se uvijek pojavljuju protivnici vakcina?

CH: Razlozi su razni. Neki odbijaju intervenciju na svom tijelu jer nije u skladu sa prirodom da se unese "strana" materija u tijelo. Osim toga, kod vakcina, kao i kod bolesti, mogu da nastupe smetnje po zdravlje. U slučaju bolesti govori se o simptomima, u slučaju vakcine o neželjenim dejstvima, što je u principu isto. Vakcine mogu imati neželjena dejstva, iako su ona najčešće bezopasna, kao što sada vidimo na primjeru vakcine protiv kovida 19.

Protivnici vakcina vjeruju da će farmaceutska industrija na vakcina- ma mnogo zaraditi. U slučaju kovida čak i može biti istina da će oni koji vakcinu razvijaju i sami proizvođači zaista zaraditi mnogo para. Međutim, kod većine osnovnih vakcina, kao što su one protiv tetanus- a, dječje paralize, malih boginja, situacija je takva da je dobit toliko mala, da mnoge firme više ni ne proizvode te vakcine.

I naposljetku: mi vakcinama ne utičemo na genetiku čovjeka, ali injekcijom narušavamo integritet tijela. Međutim, vakcine imaju bar dvije ključne prednosti. Pojedinačna zaštita vakcinisane osobe protiv djelimično smrtonosne bolesti zagarantovana je u skoro svim sluča- jevim. A kao drugo, vakcinacija je čin solidarnosti u okviru društva. Vakcinom ne štiti samo sebe, nego i svoje okruženje.

ES: Da li ste i sami inače vakcinisani – a i protiv kovida 19?

CH: Naravno da sam primio mnoge vakcine. Radim u jednoj kanto- nalnoj bolnici i pošto tamo imam kontakta sa pacijentima u visoko- rizičnoj grupi, i sam sam primio vakcinu.

ES: Koliko je efikasna vakcina protiv kovida 19?

CH: Iz studija, koje su ispitivale veliki broj vakcinisanih osoba, znamo da je zaštita nakon kompletne vakcinacije, dakle 7-10 nakon druge doze, preko 90%. Ovo je nevjerojatna vrijednost kod obje nove vak- cine (sa iRNK) tehnologijom, koju, iskreno, lično uopšte nisam očeki- vao. Treća vakcina, koja kod nas još uvijek nije dostupna, nudi zaštitu između 60-80% (što je takođe prilično dobro). Imali smo mnogo sreće sa ovom vakcinom. Naravno da se ne mogu u potpunosti isključiti eventualne dugoročne posljedice po zdravlje kod pojedinih osoba, ali kad pogledamo ukupnu korist, mora se reći: «S ovim moramo živjeti.»

ES: U Danskoj je 23 umrlo nakon vakcinacije protiv kovida 19. U Švajcarskoj se prvo vakcinišu oni preko 75 godina. Da li je to dobra strategija ako stariji ljudi ne mogu da podnesu vakcinu i onda mogu da umru od nje?

CH: To je svakako dilema. Upravo stariji ljudi mogu da umru od kovida 19. Kako bi se spriječili smrtni slučajevi u staračkim domovima, u Švajcarskoj je odlučeno da se prvo vakcinišu stariji. U industrijalizova- nim zemljama ljudi žive duže. Veća je vjerovatnoća da umru oni stariji od 80, nego mlađi od 70. U dosadašnjim slučajevima, pa i u onim iz Danske, nije dokazano da je vakcina uzrok smrti. Život starijih od 80 je jednako vrijedna čuvanja. Zbog toga i mladi moraju da sarađuju, da se socijalno ograniče i ne prave žurke. I to zasad sasvim dobro funkcioniše.

ES: Da li vakcina protiv kovida štiti i od mutacija virusa?

CH: Zasad znamo da ove 3 vakcine rade i protiv mutacija. Brojke iz Velike Britanije su pokazale da je novi soj zarazniji. Kad je neka bolest zaraznija, logično je da se zarazi i oboljeva veći broj ljudi. Ako više osoba ima teške oblike bolesti, posljedično će ih više umrijeti. To je fe- nomen koji nema nikakve veze sa vakcinom, već sa samim virusom. Ograničenje broja kontakata i nažalost već dobro poznate mjere higijene učinkovite su sredstva za borbu protiv zaraze. U tri smo vremenom, što znači da moramo vakcinisati što više ljudi kako bismo stekli imunitet krda.

Pitanja & odgovori

Tokom 15-ominutnih pauza ne smijem da napuštam robnu kuću.

Radim kao prodavac u jednoj velikoj robnoj kući. Ugovor o radu predviđa dvije neplaćene pauze od po 15 minuta ujutru i uveče. Napuštanje zgrade tokom pauza nije dozvoljeno. Međutim, zaposlenima na raspolaganju stoje restoran za osoblje i uz to jedan veliki prostor za pauze. Po mom mišljenju, firma bi trebalo da plati ove pauze ukoliko za vrijeme njih ne smije da se napušta zgrada. Da li sam u pravu?

David Aeby: Ne, nažalost ne. Po Zakonu o radu pauze važe za plaćeno radno vrijeme samo kada zaposleni ne smiju da napuste svoje radno mjesto. Pritom za radno mjesto važi svako mjesto unutar preduzeća ili van njega, na kom zaposleni moraju da borave u cilju ispunjenja svojih radnih zaduženja. Dakle, za radno mjesto važi konkretno mjesto na kom radite. Međutim, ukoliko se pauza provodi u prostoru koji je specijalno namijenjen za tu svrhu, to po jurisdikciji Saveznog suda važi za napuštanje radnog mjesta. Čak i onda kada se prostor za pauzu koristi u istoj zgradi.

(Work, 22. Januar 2021)

Otkaz: mogu li da nastavim sa drugim stubom osiguranja?

Moja firma teško prolazi korona-krizu. Neki od koleginica i kolega već su izgubili svoja radna mjesta. Plašim se da ću uskoro i ja dobiti otkaz. Sa 60 godinama i zdravstvenim tegobama neće mi biti lako da pronađem novo radno mjesto. Ako ne uspijem da nađem novi posao, mogu li barem da nastavim sa drugim stubom osiguranja?

David Aeby: Ja, na osnovu novog člana 47a Saveznog zakona o drugom stubu osiguranja koji važi od 1. januara 2021. Ukoliko zaposleni dobiju otkaz nakon navršene 58. godine, mogu da ostanu kod dosadašnjeg osiguranja za drugi stub i da profitiraju od nastavka osiguranja u dotadašnjem obimu. Naravno, neophodno je imati u vidu da se u slučaju nastavka drugog stuba osiguranja doprinosi moraju samostalno uplaćivati. Ranije je drugi stub kod dotadašnjeg penzionog osiguranja mogao da se nastavi samo ako je to bilo previđeno dobrovoljnom regulativom samog osiguranja. Uslovi najčešće nisu bili povoljni. U mnogim slučajevima nastavak osiguranja nije ni bio moguć, i osobe koje su dobijale otkaz automatski su bile izbacivane iz sistema drugog stuba.

(Work, 22. Januar 2021)

Nesreća: smije li šef da mi da otkaz?

Već godinama sam zaposlen kao zidar u jednoj građevinskoj firmi. Nažalost, prije nekoliko mjeseci doživio sam nesreću. Trenutno primam dnevnice od osiguranja u slučaju nesreće. Sada mi je šef dao otkaz. Da li je ovaj otkaz važeći?

David Aeby: Ne. Postoji vrijeme u kom firma zaposlenima nakon isteka probnog vremena ne smije da da otkaz. Tako stoji u obligacionom pravu. Ako je osoba zbog bolesti ili nesreće djelimično ili potpuno nesposobna za rad, i to ne svojom krivicom, ne smije da joj se da otkaz tokom 30 dana prve godine zaposlenja, od druge godine to važi za 90 dana, a od šeste godine za 180 dana. Otkaz tokom tzv. zabranjenog roka ne bi bio važeći. Za zidare, međutim, važi Državni okvirni ugovor za građevinu (LMV). On sadži dalje odredbe o zaštiti od otkaza. Po njemu je otkaz isključen dokle god obavezno osiguranje u slučaju nesreće za zaposlene pokriva dnevnicu.

(Work, 19. Februar 2021, adaptiert)

SLOMI NOGU! Nakon nesreće treba da se na miru odmorite, bez straha od dobijanja otkaza. (Foto: iStock)

Okvirni sporazum i prateće mjere

Šefica Unije, Aleva, interveniše kod EU ambasadora

EU ambasador u Švajcarskoj je u jednom intervjuu dao pogrešne izjave u vezi sa pratećim mjerama. Šefica Unije, Vania Aleva (Vania Alleva) je intervenisala..

EU ambasador u Bernu zove se Petros Mavromihalis (Petros Mavromichalis) i ima dvojno državljanstvo Grčke i Belgije. Prije nego što je postao ambasador u Bernu radio je u tajnoj službi EU. Pravnik je i govori šest jezika. Očigledno je veoma dobro informisan čovjek.

Međutim, u intervjuu od 7. februara koji je dao novinama «Sonntagsblick» dao je pogrešne izjave o pratećim mjerama. Tako je rekao: «Kako mi to vidimo, neke od pratećih mjera nije moguće uskladiti sa EU pravom i bilateralnim ugovorima. Jer one su potpuno nesrazmerne.» Kao i: «Čak i najmanje firme moraju da plate kauciju od više hiljada franaka prije nego što im se

dozvoli da posluju u Švajcarskoj – jer su iz inostranstva!» 12. februara mu je predsjednica Unije Vania Aleva preдалa pismo kako bi mu skrenula pažnju na netačne izjave.

Propaganda

Prateće mjere ne diskriminišu strane firme. Za švajcarska preduzeća važe iste obaveze koje proizilaze iz kolektivnih ugovora (GAV). To pokazuje i sljedeći parametar: danas se iz Njemačke u Švajcarsku šalje oko 25 puta više zaposlenih nego obrnuto. Administrativne prepreke u Njemačkoj su za mnoge švajcarske zanatlije jednostavno prevelike.

Konstruktivno

Predsjednica Unije, Aleva, jasno je stavila do znanja EU ambasadoru da su prateće mjere od presudnog značaja za zaštitu plata u Švajcarskoj. Vania Aleva o razgovoru kaže: «Održan je u prijatnoj i konstruktivnoj atmosferi. Mogla sam da objasnim ambasadoru da okvirni sporazum bez jake zaštite plata u Švajcarskoj nema nikakve šanse.» Rekla je i da su se složili da je izuzetno važan princip «ista plata na istom mjestu». Upravo ovo je i sam Mavromihalis objavio na svom Tviter nalogu.

Clemens Studer, workzeitung, 19. Februar 2021 (adaptiert).

Obaveze koje proističu iz Opštih kolektivnih ugovora važe za sve